

ABA-NOVÁK VILMOS (1894-1941)

Utcai zenészek | *Street Musicians, 1929*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 100,5 x 90 cm
Jelezve balra fent | Signed above left: Aba-Novák Róma

Kezdő ár | Starting price: 30 000 000 Ft / 85 714 EUR
Becsérték: 50 000 000 – 70 000 000 Ft
Estimate: 142 857 – 200 000 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Aba-Novák emlékkiállítás. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1962, katalógus: 72.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

| Aba-Novák a "barbár zseni".
MODEM Modern és Kortárs Művészeti Központ, Debrecen, 2008. április 21. – július 6., katalógus: 54.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Molnos Péter: Aba-Novák. Népszabadság könyvek, Budapest, 2006, katalógus: 100
| P. Szűcs Julianna: Aba-Novák. Lokális színekkel megfestve. Artmagazin, 2015. január 27. 18. sz. 58-61.

ABA-NOVÁK 21

1. A Trastevere, Róma, 1930-as évek

2. A Trastevere, Róma, 1930-as évek

Aba-Novák Vilmos 1929-ben érkezett az olasz fővárosba a Római Magyar Intézet ösztöndíjas hallgatójaként. Az örök város páratlanul gazdag élményeket kínált a fiatal magyar művészeknek, főként az antik emlékek, valamint a korai reneszánsz, a trecento és a quattrocento monumentális freskóciklusai inspirálták őket. Nyáron Aba-Novák barátjával, Patkó Károllyal az egész félszigetet bejárta, élményeiket vázlatfüzeteikben örökítették meg, majd római műtermükben

dolgozták ki a végső kompozíciót. Aba-Novák Olaszországban készült képeinek csupán töredéke ábrázolja Rómát, a legtöbb a nyári kóborlásoknak, tengeröblöknek és középkori kisvárosoknak állít emléket, így a most aukcióra kerülő, római datálású *Utcai zenészek* ebből a szempontból is kuriózum.

A Trastevere, Róma talán legnépszerűbb és legszerethetőbb bohém negyede, számos étteremmel, bárral, pezsgő éjszakai élettel kedvelt hely-

szín volt a Római Iskolások körében. Az ódon, zegzugos utcákban megbúvó tavernáknak, bároknak és kocsmáknak Aba-Novák is rendszeres látogatója volt. Nemcsak a kikapcsolódást kereste, hanem alaposan megfigyelte az olasz élet mindennapjait, a zenészeket, a hangos és vidám közönséget is. A Tiberis bal partján elterülő Trastevere ráadásul igen közel van a folyó másik oldalán, a Via Giulia-án álló Palazzo Falconierihez, ahol az ösztöndíjasok laktak.

3. A Trastevere, Róma, 1930-as évek

A Római Magyar Intézet igazgatója, Gerevich Tibor a korszak egyik legnagyobb hatású művészettörténésze volt, akinek számos tevékenysége és erénye mellett a legjelentősebb talán a kiváló diplomáciai érzéke volt, kiváló olasz kapcsolatai révén fáradhatatlanul dolgozott az igazi „római magyar stílus” létrehozásán. És amit minden vele kapcsolatos írás megemlít, az a legendás Itália-imádata. Pártfogoltjait is arra buzdította, hogy a tanulás mellett éljenek is Rómában, utazzanak és szórakozzanak. „Gerevich [...] olaszosabb lett, mint az olasz, jobban ismerte Rómát, mint a római. Gerevich tudta, hogy Róma külvárosának melyik kocsmájában énekel egy öreg

paraszt olasz népdalokat, melyekben játszik a gitáros, melyekben uralkodnak lazább erkölcsök, és pontosan tudta az egyes kocsmák különlegességeit is. Azt, hogy hol rántják ki legjobban a mascardinét, a kisformátumú tengeri polipot, hogy hol sütik petrezselyemmel fenomenális ízűre a halat, az a kocsmá pedig, ahová feleséggel vacsorára meghívott, arról volt nevezetes, hogy makaróniját Milánóban gyártották.”

Miután hazatért Budapestre, Aba-Novák 1931-ben az Ernst Múzeumban mutatott be egy nagyobb kollekciót. Itt egy egész sorozat volt látható a római élet vidám mindennapjairól, mu-

szikusokról, trattoriákról és tavernákról, az asztalok körül ülő és beszélgető, borozó olaszokról. Nemcsak a témákban, hanem a festésmódban is hatalmas változást hoztak az olasz évek: az olajfestékről Aba-Novák és Patkó áttértek a temperára. Egyrészt az utazások során látott reneszánsz freskóciklusok könnyedsége, lehetőfinom faktúrája inspirálta őket, másrészt, ahogyan Aba-Novák leveleiben is megírta, az olajfesték csak egy bizonyos méretű vászonnál hozta el számára a kívánt hatást. 2-3 méternél nagyobb méretű felületen azonban a színek nem izzottak olyan élénken, ahogyan szeretne volna, ezért kezdett kísérletezni a temperával.

4. Aba-Novák Vilmos: A mérges Giovanni, 1929 magántulajdon

Az *Utcai zenészek* Aba-Novák római trattoria ciklusának lenyűgöző darabja, talán csak egy van, ami monumentálisabb, a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában álló Tέρzene. Érdekes megfigyelni, hogy bár Aba-Novák és Patkó szorosan együtt és egymás mellett dolgoztak Olaszor-

szágban, és számos téma, helyszín meg is egyezik az életműben, de Patkónál nem igazán találni az olasz élet vidámabb pillanatait megörökítő kompozíciókat. Ez vélhetően a két művész természetére is utal. Aba-Novák életvidám, kíváncsi, lendületes természete az, ami tetten érhető

a Trattoria-ciklus egyes darabjain. A legnagyobb festőknek talán éppen ez a titkuk: vitathatatlan festői nagyságuk, tökéletes technikai tudásuk mellett a személyiségük is átütő erővel jelenik meg képeiken, időtlen, utánozhatatlan és egyedülálló stílust teremtve.

KELEN ANNA

1 Bernáth Aurél: A múzsa udvarában. Budapest, 1967. 36-52.
Közlő: Molnos Péter: Aba-Novák.
Népszabadság könyvek, Budapest, 2006. 30.

5. A Trastevere, Róma, 1930-as évek

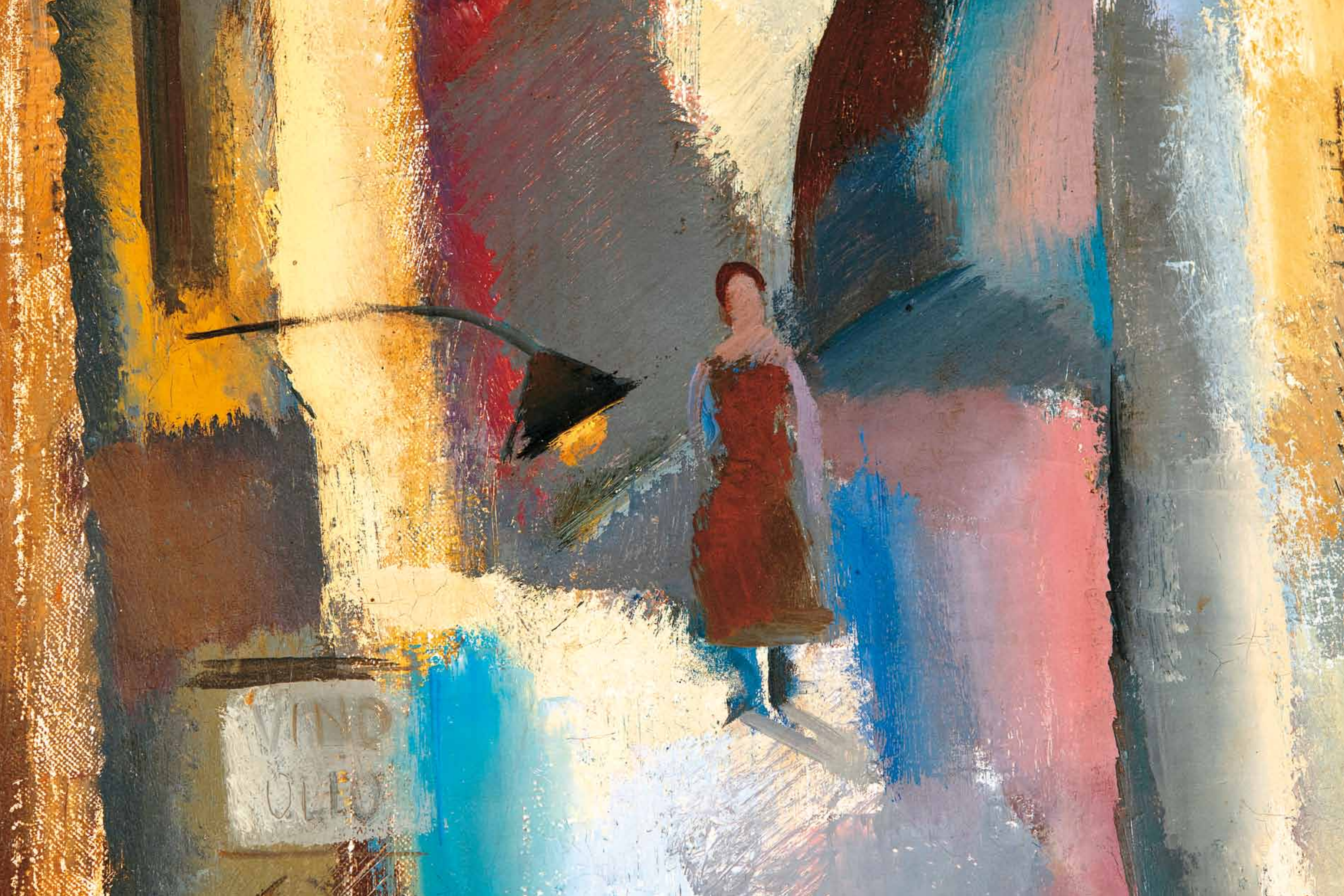

6. A Trastevere napjainkban

7. A Trastevere, Róma, 1930-as évek

WIND
OLEU